

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**FINANSIJSKI PLAN
KOMISIJE ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2014. GODINU
SA
PROGRAMOM RADA ZA 2014. GODINU**

Sarajevo, maj 2013.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**FINANSIJSKI PLAN
KOMISIJE ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2014. GODINU**

Sarajevo, maj 2014.

**FINANSIJSKI PLAN
KOMISIJE ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2014. GODINU**

I. UVOD

Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine je samostalna specijalizirana institucija Federacije BiH osnovana Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/98 i 36/99 i 33/04). U skladu sa članom 2. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire, Komisija svake godine podnosi Parlamentu Federacije BiH na potvrdu godišnji finansijski plan, zajedno sa godišnjim izvještajem o radu za prethodnu godinu.

II. PRIHODI

U skladu sa Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire, Komisija se finansira iz slijedećih izvora:

- naknade i takse ostvarene iz djelatnosti Komisije i
- donacije stranih vladinih i nevladinih organizacija, izuzev onih koje bi mogle dovesti u pitanje neovisnost Komisije.

Komisija je u 2013. godini radila na principu samofinansiranja, odnosno finansirala se isključivo prihodima od naknada i taksi ostvarenih iz djelatnosti Komisije što je prema međunarodnim principima za regulatore tržišta kapitala važan uslov za neovisno i kompetentno funkcionisanje regulatora tržišta kapitala. Ovakav način finansiranja, dakle bez finansiranja iz sredstava budžeta, planiran je i u 2014. godini.

Planiranje vlastitih prihoda, bazira se u 2014. godini na naknadama od:

- odobravanja izdavanja vrijednosnih papira putem javne ponude i zatvorenih emisija,
- odobravanja izmjena i dopuna prospekata za emisije vrijednosnih papira,
- upisa u registre koji se vode kod Komisije
- odobravanja promjena oblika privrednih društava, spajanja i pripajanja društava,
- odobravanje promjena visine osnovnog kapitala društava,
- odobravanja konverzije, spajanja i podjele dionica,
- odobravanja postupka preuzimanja dioničkih društava,
- odobravanja akata berze ili drugog uređenog javnog tržišta,
- polaganje ispita za profesionalnog posrednika i investicionog savjetnika,
- izdavanja dozvola fizičkim licima za obavljanje poslova profesionalnog posrednika,
- izdavanja dozvola pravnim licima za obavljanje poslova profesionalnog posrednika,

- licenciranja banaka depozitara,
- nadzora nad društvima za upravljanje fondovima i IF-ovima,
- nadzor nad profesionalnim posrednicima,
- nadzora nad Registrom vrijednosnih papira u F BiH i berzom,
- te ostalim vlastitim prihodima.

Na osnovu realne procjene obima poslova i zadataka koji proizilaze iz zakona i dostignutog nivoa razvoja tržišta kapitala, u 2014. godini planira se povećanje prihoda, a razlog je očekivano zadržavanje dostignutog nivoa aktivnosti na tržištu kapitala u 2014. godini te nešto veći obim aktivnosti nego prethodnih godina. Ukupan prihod u 2014. godini je planiran u iznosu od 1.672.806 KM, što predstavlja povećanje za 22 % ili 159.601 KM u odnosu na ostvareno u istom periodu 2013. godine.

U strukturi ukupnog prihoda najveći dio prihoda se planira i dalje ostvariti od nadzora nad radom društava za upravljanje fondovima i investicionih fondova, Registra vrijednosnih papira, profesionalnih posrednika i berze te po osnovu registracije dioničkih društava, izdavanja dozvola za rad ovlaštenim učesnicima, odobravanja emisija vrijednosnih papira, preuzimanja dioničkih društava i nadzora nad provođenjem korporativnih radnji u dioničkim društvima.

III. IZDACI

Ukupni izdaci planirani su u iznosu 1.672.806 KM. Usljed očekivanog povećanja obima aktivnosti predviđeno je povećanje rashoda za 24,80 % u odnosu na ostvareno u 2013. godini i zadržavanje na nivou rashoda koji je predviđen i planom za 2013. godinu.

Plan izdataka za 2014. godinu je napravljen za 22 uposlenika (5 članova Komisije i 17 uposlenika u Komisiji). Obzirom da je u skladu sa Zakonom o Komisiji za vrijednosne papire raspisan konkurs za izbor članova Komisije, koji se očekuje u 2014. godini, planirani su i izdaci za ove namjene za pet članova Komisije, kako je i propisano. Pored planiranih dodatnih troškova usljed provođenja izbora članova Komisije, bitno je naglasiti da je Komisija plan plata za 2014. godinu uskladila sa stanjem na tržištu kapitala i na nivou plata iz 2010. godine, kada je u skladu sa Zakonom o plaćama značajno smanjila izdatke za bruto plate. Sredstva za topli obrok i regres planirana su u skladu sa propisima kao i za druge federalne organe.

Kako je u prethodnim godinama uslijed globalne krize likvidnosti izvršeno smanjenje troškova (ukupni rashodi u 2013. godini su smanjeni za 2,97% u odnosu na 2012. godinu, dok su ukupni rashodi u 2012. godini smanjeni za 1,50 % u odnosu na 2011. godinu, a u 2011. godini ukupni rashodi su smanjeni za 6,50% u odnosu na 2010. godinu) gdje je god to bilo moguće, a da se ne dovede u pitanje efikasnost i funkcionisanje institucije, tako je planom za 2014. godinu predviđeno povećanje ukupnih rashoda za 332.380 KM ili 24,80 % u odnosu na ostvareno u 2013. godini. Najveći dio povećanja rashoda se odnosi na rashode koji su planirani za izbor pet članova Komisije. Rashodi za ovu namjenu su bili planirani i u 2011, 2012. i 2013. g. ali kako reizbor nije izvršen ovi rashodi su prenijeti u plan za 2014. godinu.

Na povećanje rashoda također značajno utiče rezervisanje iznosa od 114.943,00 KM koje je planirano u skladu sa Zaključkom Parlamenta Federacije BiH broj: 01-14-610/174-1 od 22.05.2014. godinu povodom razmatranja teškog stanja i načina pomoći

poplavljenim područjima, te obaveza za članarinu međunarodnoj organizaciji regulatora tržišta-IOSCO i eventualnih drugih rashoda.

Naknada za ishranu u toku rada (1% od prosječne neto plaće FBiH) i regres (50% od prosječne plaće isplaćene u Federaciji za prehodna tri mjeseca) su smanjeni i usklađeni sa Kolektivnim ugovorom o izmjenama kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 48/13). Nadalje je predviđeno neznatno povećanje i drugih rashoda (energije, materijala i usluga u odnosu na ostvareno u 2013. godini) uslijed usklađivanja sa kretanjima cijena na tržištu.

Sredstva u iznosu od 175.906,00 KM ostvarena u skladu sa Zakonom o Registru vrijednosnih papira od prodaje dijela dionica Registra vrijednosnih papira FBiH, su predviđena za razvoj tržišta kapitala i nabavku informatičke opreme koja nije obnavljana nekoliko godina, a imajući u vidu da su djelatnosti na tržištu vrijednosnih papira koje Komisija po Zakonu nadzire u potpunosti informatizirane. Navedena sredstva za ovu namjenu su bila planirana i u prethodnim godinama ali nabavka nije izvršena tako da su ovi rashodi prenijeti u plan za 2014. godinu.

Finansijski plan Komisije za 2014.godinu je prikazan u narednoj tabeli.

Finansijski plan Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH a 2014.g.

OPIS	Ostvareno 2012.	Plan za 2013	Ostvareno 2013	Plan za 2014	Index		
					4 / 2	4 / 3	3 / 1
	1	2	3	4			
Nadzor nad Registrom vrij. papira F BiH	237.047	224.400	259.134,53	224.400	100%	87%	109,32%
Nadzor nad IF-ovima	512.870	430.000	465.703,76	445.000	103%	96%	90,80%
Nadzor nad DUF-ovima	212.906	300.000	246.208,85	409.500	137%	166%	115,64%
Nadzor nad berzom i drugim uređenim tržištima	27.398	35.000	41.528,58	60.000	171%	144%	151,57%
Licencir. pravnih lica za obav. posl. profes. posredn.	112.500	105.000	60.000	81.000	77%	135%	53,33%
Odobr. promjene oblika, spajanja i pripajanja društava	27.000	22.500	17.000	22.500	100%	132%	62,96%
Za izdavanje dozvole za upravljanje IF i upis u registar fondova	29.000	24.000	13.000	3.000	13%	23%	44,83%
Odobranje emisija v.p. putem zatvorene prodaje	31.414	59.000	32.090,92	30.000	51%	93%	102,16%
Polaganje ispita za profesionalnog posrednika	22.250	22.500	12.250	22.500	100%	184%	55,06%
Za izdav dozvole za banku depozitara i skrbnika	84.200	78.000	75.750	100.000	128%	132%	89,96%
Naknada za smanjenje osnovnog kapitala	10.000	9.000	9.000	10.000	111%	111%	90,00%
Odobrenje za preuzimanje društva tender ponudom	9.210	35.000	46.321,61	30.000	86%	65%	502,95%
Odobranje konverzije, spajanja, podjele dionica	2.000	3.000	1.000	3.000	100%	300%	50,00%
Upis u registar emitenata v.p. kod Komisije, promjene,	47.700	62.500	44.200	57.500	92%	130%	92,66%
Odobrenje emisije javnom ponudom	0	14.500	3.000	5.000	34%	167%	
Licenciranje fizičkih lica za obav. posl. profes. posrednika	19.400	20.000	17.300	16.600	83%	96%	89,18%
Odob. akata berze i drugog uređenog javnog tržišta	2.100	2.500	2.900	1.500	60%	52%	138,10%
Ostali vlastiti prihodi	41.887	50.000	27.375	40.458	81%	148%	65,35%
Prenos prihoda iz proteklog perioda		175.906		110.848	63%		
SVEGA PRIHODI (A+B)	1.428.882	1.672.806	1.373.763	1.672.806	100%	122%	96,14%
Troškovi materijala i energije	36.918	37.500	29.711	56.999	152%	192%	80,48%
Usluge	51.641	55.000	35.015	60.000	109%	171%	67,81%
Bruto Plate i naknade 19+3 zaposlena	1.243.094	1.437.300	1.239.600	1.385.020	96%	112%	99,72%
Amortizacija	14.688	3.206	3.321	16.045	500%	483%	22,61%
Finansijski troškovi	1.598	1.900	1.601	1.900	100%	119%	100,14%
Putni troškovi	3.773	7.900	1.840	7.900	100%	429%	48,76%
Ostali rashodi	29.808	130.000	29.337	30.000	23%	102%	98,42%
Rezervisanja				114.943			
UKUPNO RASHODI	1.381.519	1.672.806	1.340.426	1.672.806	100%	125%	97,03%
REZULTAT	47.363	0	33.337	0			

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**PROGRAM RADA
KOMISIJE ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2014. GODINU**

Sarajevo, maj 2014.

PROGRAM RADA

KOMISIJE ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE

FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2014. GODINU

I Uvod

Programom rada Komisije za vrijednosne papire FBiH za 2014. godinu planirane su mjere i aktivnosti iz djelokruga Komisije, koje proizilaze iz potrebe daljeg razvoja tržišta kapitala i zakona kojima je regulisano tržište kapitala: Zakona o komisiji za vrijednosne papire, Zakona o tržištu vrijednosnih papira, Zakona o registru vrijednosnih papira, Zakona o investicijskim fondovima, Zakona o privrednim društvima i propisa Komisije.

U 2014. godini prioritene aktivnosti planirane su na ostvarivanju zakonom utvrdjenih nadležnosti Komisije u oblasti regulacije i nadzora tržišta, unapređenje standarda poslovanja profesionalnih učesnika na tržištu, korporativnog upravljanja, transparentnosti tržišta, te zaštite interesa investitora i integracije i razvoja tržišta.

U uslovima pada prometa na tržištu i smanjenog investiranja u vrijednosne papire, kao posljedica globalne finansijske krize, potrebno je realizovati aktivnosti na stabilizaciji tržišta vrijednosnih papira, kroz poboljšanje ambijenta za povećanu investicijsku aktivnost i jačanje povjerenja investitora, razvoj institucija tržišta kapitala, povećanje obima i raznovrsnosti tržišnog materijala i dalji razvoj korporativnog upravljanja.

U cilju poboljšanja stanja na tržištu vrijednosnih papira neophodno je planiranje mjera i aktivnosti usmjeriti istovremeno u pravcu podrške razvoju primarnog tržišta kapitala, prvenstveno kroz povećanje broja i obima emisija vrijednosnih papira putem javnih ponuda, a drugo unapređenju tržišne infrastrukture i uslova za investiranje na tržištu vrijednosnih papira.

Radi unapređenja ambijenta i uslova za emisije vrijednosnih papira javnom ponudom, potrebno je poticati emitenta i investitore na emisije vrijednosnih papira putem javnih ponuda vrijednosnih papira u cilju pribavljanja kapitala za realizaciju razvojnih projekata i investicija u privrednim društvima, uključujući i provođenje javne ponude putem berze.

Obzirom na podijeljenost finansijskog tržišta na entitete nadležnosti u oblasti regulacije i nadzora tržišta gotovo u cjelosti se obavljaju na nivou entiteta. To uzrokuje neintegrisanost tržišta i neracionalnu organizaciju u kojoj u oba entiteta, postoje posebni regulatorni organi za tržište kapitala, bankarski sektor i sektor osiguranja. U cilju racionalnije i efikasnije organizacije, smanjenja troškova i stvaranja povoljnijih uslova za investitore, bilo bi potrebno na nadležnim organima razmotriti inicijativu objedinjavanja regulatora u Federaciji BiH i stvaranje jedne institucije koja bi bila nadležna za regulaciju i nadzor na finansijskom tržištu (za tržište kapitala, bankarski sektor i sektor osiguranja), kako je to već organizovano u pojedinim evropskim zemljama.

Uporedo sa unapređenjem regulatornog okvira, neophodno je preduzeti aktivnosti na unapređenju tržišne infrastrukture. Tržište treba obogatiti novim tržišnim materijalom, kako dionicama društava koja još uvijek nisu privatizirana, tako posebno emisijom novih vrsta vrijednosnih papira, uključujući državne obveznice, koje bi emitovale federalne, općinske i kantonalne vlasti. Pored toga, bilo bi potrebno afirmirati tržište za emisiju korporativnih obveznica, kako obveznica društava iz finansijskog sektora, tako i društava iz segmenta privrede. Intenzivnije trgovanje postojećim i novim vrijednosnim papirima donijeće potrebu za kreiranje izvedenih finansijskih instrumenata i početak trgovanja njima.

U nadzoru i primjeni zakona i drugih propisa iz oblasti tržišta kapitala osnovne aktivnosti usmjeriće se na: primjenu zakona i drugih propisa kojima su regulisani uslovi i načini izdavanja i prometa vrijednosnih papira, primjenu zakona u pogledu izdavanja, ukidanja i obustavljanje dozvola za obavljanje poslova profesionalnog posrednika u prometu vrijednosnih papira, nadzor primjene standarda izvještavanja investitora i javnosti o poslovanju učesnika u prometu vrijednosnih papira, standarda upravljanja dioničkim društvima i zaštite investitora, nadzor nad radom licenciranih učesnika na tržištu kapitala: društava za upravljanje i investicionih fondova, berze, profesionalnih posrednika, brokera, Registra vrijednosnih papira, banaka depozitara i drugih učesnika na tržištu kapitala, te preduzimanje mjera iz nadležnosti Komisije u skladu sa zakonom i drugim propisima.

U cilju informisanja investitora, javnosti i učesnika na tržištu kapitala jedan od stalnih programskih ciljeva je i povećanje transparentnosti tržišta kapitala kroz primjenu standarda izvještavanja o poslovanju učesnika na tržištu i redovnog objavljivanja informacija od značaja za tržište i investitore.

U skladu sa ovlaštenjima i obavezama utvrđenim zakonom Komisija će u 2014. godini Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine na razmatranje uputiti Izvještaj o radu Komisije za 2013. godinu, Finansijski plan Komisije za 2014. godinu i Program rada Komisije za 2014. godinu.

U ostvarivanju ovog programa i razvoja tržišta kapitala neophodna je saradnja sa domaćim i stranim institucijama, saradnja sa komisijama za vrijednosne papire Republike Srpske i Brčko Distrikta, sa regulatorima tržišta drugih država, kao i saradnja sa ovlaštenim učesnicima na tržištu kapitala, domaćim i međunarodnim profesionalnim organizacijama i udruženjima iz oblasti tržišta kapitala.

II AKTIVNOSTI PO OBLASTIMA IZ NADLEŽNOSTI KOMISIJE

Primarno tržište-emisije vrijednosnih papira i emitenti

Osnovne aktivnosti u ovoj oblasti su unapređenje primarnog tržišta kroz povećanje broja i obima emisija vrijednosnih papira posebno emisija javnom ponudom, ažurno i pravovremeno rješavanje zahtjeva emitenata vrijednosnih papira i ažurno vođenje registra emitenata.

S tim u vezi planira se izrada propisa predviđenih programom Komisije za 2014. godinu, koji se odnose na prevazilaženje konkretnih problema uočenih kod rješavanja zahtjeva emitenata.

Shodno navedenom, planira se revidiranje Pravilnika o načinu upisa i vođenja registra emitenata vrijednosnih papira kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 49/99, 4/05, 18/08 i 8/09) i Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima („Službene novine Federacije BiH“, broj 19/10).

Posebna pažnja će se posvetiti stalnom praćenju primjene i unapređenju standarda korporativnog upravljanja u dioničkim društvima. U tom smislu potrebno je poboljšati informisanje dioničkih društava i javnosti o korporativnom upravljanju, kroz informativne publikacije, seminare i druge oblike komunikacije sa organima upravljanja u dioničkim društvima.

U okviru redovnih aktivnosti nastavit će se rješavanje zahtjeva emitenata, praćenje korporativnih radnji, ažurno vođenje registra emitenata i kontrola ažurnosti unosa i promjene podataka o dioničarima i emitentima u Registru vrijednosnih papira u FBiH.

Osim navedenog planira se redovno praćenje zakazanih skupština društava koje na dnevnom redu sadrže neku od tačaka iz nadležnosti vođenja postupaka kod Komisije, te u tom smislu inicirati odgovorajuće mjere prema emitentima koji ne izvrše svoju obavezu podnošenja zahtjeva Komisiji.

Sekundarno tržište vrijednosnih papira, promet i ovlašteni učesnici

Planira se kontinuirano praćenje prometa na tržištu vrijednosnih papira te berzanskih indeksa za društva čijim dionicama se trguje na Sarajevskoj berzi-burzi, praćenje prijenosa kod Registra vrijednosnih papira kao i praćenje kretanja učešća u vlasništvu u prometu i prijenosu vrijednosnih papira.

Redovno će se pratiti i analizirati poslovanje profesionalnih posrednika, Sarajevske berze-burze i Registra, rad udruženja profesionalnih posrednika, te shodno tome predlagati eventualne mjere ili izmjene regulacije. U saradnji sa učesnicima na tržištu vrijednosnih papira razmotriti mjere koje će doprinijeti povećanju prometa i stabilizaciji tržišta kapitala. U tom smislu očekuje se uvođenje trgovanja na OTC tržištu i donošenje novih Pravila trgovanja Sarajevske berze.

Stalno će se nadzirati primjena zakona i propisa u obavljanju poslova profesionalnih posrednika i primjena standarda poslovanja i etičkih standarda profesionalnih posrednika, te nadzirati odnos prema klijentima na tržištu vrijednosnih papira.

Nadzor prometa na tržištu kontinuirano će se vršiti putem nadzorne stanice i kroz druge vidove nadzora.

Kontinuirano će se nadzirati ispunjavanje uvjeta za održavanje izdatih dozvola za profesionalne posrednike, za banke skrbnike i banke depozitare, dozvola za fizičke osobe: brokersko-dilerske i dozvole za investicijske savjetnike/menadžere. U cilju ažurnog i sveobuhvatnog vođenja registra dozvola profesionalnih posrednika planira se uvođenje posebnog informatičkog programa za elektronsku obradu podataka.

Uradit će se analize poslovanja na osnovu dostavljenih izvještaja profesionalnih posrednika, Sarajevske berze-burze i Registra, te shodno tome predlagati mjere.

U 2014. godini će se pratiti i nadzirati postupanje po Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti, Pravilniku o procjeni rizika, podacima, informacijama, dokumentaciji, metodama identifikacije i ostalim minimalnim pokazateljima neophodnim za efikasnu provedbu odredbi ovog Zakona

U primjeni Zakona o preuzimanju dioničkih društava nadzirat će se promet i prelasci propisanih pragova vlasništva, radi utvrđivanja obaveze preuzimanja dioničkih društava, utvrđivanja djelovanja povezanih lica i rješavanja zahtjeva za provođenje tender ponuda za preuzimanje dioničkih društava. Obzirom da je u toku procedura pratit će se donošenje novog Zakon o preuzimanju dioničkih društava.

Nadzirati će se primjena zakona i propisa u obavljanju poslova profesionalnih posrednika i primjena standarda poslovanja i etičkih standarda profesionalnih posrednika.

U kontekstu posrednoga nadzora nad profesionalnim posrednicima su praćenja promjena osnivača/udjeljara (izuzimajući banke, koje vrše samo prijavu promjene) se sagledava u Pravilnika o kvalificiranim udjelima sudionika na tržištu vrijednosnih papira („Sl. novine Federacije BiH“, br. 53/13) i ostalih važećih propisa. Dioničarstvo na burzi i dioničarstvo Registra vrijednosnih papira u Federaciji BiH, podliježe propisanim ograničenjima (Zakon o tržištu vrijednosnih papira, Zakon o Registru te Statut Sarajevske berze-burze i Statut Registra) te je u kontekstu primjene tih propisa predmet redovnog nadziranja.

Jedan od vidova nadziranja ovlaštenih učesnika na tržištu – profesionalnih posrednika i banaka koje obavljaju poslove iz čl. 67. Zakona o tržištu vrijednosnih papira („Sl. novine Federacije BiH“, br. 85/08 i 109/12) je primjena njihovih općih akata, na koja Komisija daje suglasnost, a kojima se uređuju način i uslovi obavljanja poslova, međusobna prava i obaveze profesionalnih posrednika i njihovih klijenata i druga pitanja o njihovom radu (pravila poslovanja, uslovi i način funkcionisanja interne kontrole i tarife naknada.)

Investicijski fondovi

Programom rada za 2014. godinu planiraju se aktivnosti kojima će se osigurati praćenje stanja u ovoj oblasti i primjena zakona i propisa, sa ciljem daljeg razvoja industrije kolektivnog investiranja. Ključne aktivnosti su praćenje primjene Zakona o investicijskim fondovima i propisa Komisije.

U kontinuitetu će se pratiti dostavljanje Zakonom propisanih izvještaja o poslovanju fondova i obavljanje njihove djelatnosti, analizirati izvještaji i davati odgovarajući prijedlozi. Nastavit će se aktivnosti na davanju prethodne saglasnosti za promjenom akata društava za upravljanje fondovima, zatvorenih investicijskih fondova, kao i na promjenu akata otvorenih investicijskih fondova.

Planira se donošenje i provođenje programa obuke i edukacije odgovornih osoba iz društava i fondova. Nastavit će se po potrebi održavanje radnih sastanaka sa predstavnicima Udruženja društava za upravljanje fondovima.

U rješavanju zahtjeva, razmatrat će se odobrenja za izmjene i dopune prospekata i statuta investicionih fondova i priprema odgovora na upite društava i banaka depozitara, kao i emitenata u vezi sa djelatnosti društava i fondova.

Obaviće se redovni i vanredni nadzori poslovanja društava i fondova. Kontinuirano će se pratiti i nadzirati poslovanje društava i fondova u cilju potpunog usaglašavanja poslovanja sa zakonom i propisima.

Provodit će se propisani postupci davanja predhodne saglasnosti za imenovanje članova uprave društava, rješavanja zahtjeva za upis u registar fondova i promjene u registru.

Vodit će se baza podataka za povezane osobe u fondovima. U cilju sprečavanja manipulativnih radnji u smislu Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Zakona o investicijskim fondovima, vršit će se praćenje povezanih osoba, kretanje vlasništva kod društava i fondova, te praćenje transakcija vrijednosnim papirima fondova i društava u portfelju fondova na domaćem i inostranom tržištu.

Planira se praćenje izvještaja o poslovanju fondova i društava, razmatranje i analiziranje mjesečnih izvještaja o poslovanju fondova, na osnovu izvještaja o obračunu neto vrijednosti fondova dostavljenih od banaka depozitara. Sačinjavat će se zbirni pregled podataka koji uključuje: pregled aktive i pasive, pregled neto vrijednosti sredstava po dionici i cijene po dionici po zvaničnom kursu SASE pojedinačno po fondovima, izvještaj o stanju na transakcijskom računu fondova, izvještaj o kupoprodajnim transakcijama, izvještaj o vlasničkoj strukturi fondova.

Planira se razmatranje informacija o ukupnim sredstvima i neto vrijednosti imovine fondova na mjesečnom nivou i godišnjeg izvještaja o poslovanju društava i fondova za 2013. godinu. Preduzimanje aktivnosti posrednog nadzora na osnovu analize izvještaja koje subjekti nadzora dostavljaju Komisiji, te praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije i podataka dobivenih na zahtjev Komisije, a posebno: analiza strukture portfelja fondova, trgovanje dionicama ZIF-ova u kontekstu praćenje zakonskih ograničenja i vlasničke strukture ZIF-ova, praćenje ispunjavanja uslova u pogledu osnovnog kapitala DUF-ova, te vlasničke i upravljačke strukturu DUF-ova, analiza korporativnog upravljanja fondova u emitentima iz portfolija ZIF-ova, postupanje banaka depozitara ZIF-ova u obavljanju nadležnosti propisanih Zakonom, sa akcentom na ulogu i odgovornost banaka vezano za izračun neto vrijednosti imovine, obrada dnevnih i periodičnih izvještaja, što podrazumijeva postupanje prema pravilima o načinu vrijednovanja imovine, ograničenja ulaganja, računovodstvenih politika i procjena rizika poslovanja, kao i dosljedna primjena Zakona o reviziji i računovodstvu.

Analizirati usklađenost Zakona o investicijskim fondovima sa legislativom EU koja se tiče uspostavljanja i poslovanja IF-ova i društava za upravljanje fondovima, te izrada prijedloga izmjena i dopuna Zakona s ciljem usaglašavanja sa propisima EU, a imajući u vidu obavezu preuzetu potpisivanjem Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, kojim je Bosna i Hercegovina preuzela obavezu da svoje propise usklađuje sa pravnom stečevinom EU. Na osnovu dosadašnje primjene propisa predložit će se izmjena Zakona o investicijskim fondovima i po potrebi propisa Komisije o poslovanju društava i fondova, obračunu neto vrijednosti imovine fonda i reviziji finansijskih izvještaja. Raditi na sprečavanju manipulativnih radnji vezano za promet dionica ZIF-a i dionica iz portfelja fondova (u smislu Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Zakona o investicijskim fondovima).

Pratit će se kretanje vlasništva kod društava i fondova i sprečavanje pranja novca (imajući u vidu da su obveznici postupanja po propisima o sprečavanju pranja novca).

Od ostalih aktivnosti planira se dnevno praćenje prometa dionicama iz portfolija fondova, obrada izvještaja o bitnim događajima, prelascima praga vlasništva, izvještaja o događajima koji bitno utiču na poslovanje fonda, obrada i evidencija podataka vezanih za održavanje skupština fondova i promjena u društvima za upravljanje fondovima i fondovima vezanim za upravu i nadzorni odbor, ažurno vođenje podataka o najvećim dioničarima zatvorenih fondova i drugih podataka.

Objavljivanje finansijskih izvještaja

Redovno objavljivanje izvještaja i informacija o poslovanju dioničkih društava i bitnim događajima, od velikog je značaja za donošenje odluka investitora, procjenu rizika investiranja i pretpostavka za dobro korporativno upravljanje i pravilno odlučivanje organa upravljanja i dioničara. U svrhu primjene propisa i standarda izvještavanja i objavljivanja informacija o poslovanju dioničkih društava i drugih učesnika na tržištu kapitala planira se praćenje ispunjavanja obaveze izvještavanja, sačinjavanje informacija i analiza o dobijenim izvještajima u smislu njihove usklađenosti sa propisima i poštivanja utvrđenih rokova za njihovo dostavljanje i predlaganje mjera (upozorenja i prekršajne prijave), za emitente koji ne postupaju u skladu sa propisanim.

Pratiti će se primjena računovodstvenih propisa i standarda i standarda o reviziji izvještaja emitenata vrijednosnih papira, te unapređenje standarda korporativnog upravljanja.

Nadzor

Konstatuje se da su planirane aktivnosti u nadzoru za poslovnu 2013. godinu gotovo u cjelosti završene, a jedan broj predmeta i mjera je u postupku.

Pravni osnov i ovlaštenja Komisije u vršenju nadzora učesnika na tržištu kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine su propisani odredbama Zakona o Komisiji za vrijednosne papire, Zakonom o investicijskim fondovima, Zakonom o tržištu vrijednosnih papira, Pravilnikom o upravljanju dioničkim društvima, Pravilnikom o načinu obavljanja nadzora na tržištu vrijednosnih papira i drugim propisima Komisije. Konkretni poslovi i radni zadaci u djelatnosti Sektora za nadzor u Komisiji su propisani i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Komisiji.

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Komisiji za vrijednosne papire Federacije BiH, u okviru nadzora obavljaju se sljedeći poslovi: nadziranje primjene zakona i drugih propisa o emisiji i prometu vrijednosnih papira; redovan i vanredni nadzor učesnika u emisiji i prometu vrijednosnih papira, registra i depozitara; predlaganje podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i izdavanje prekršajnih naloga, te podnošenje krivičnih prijava; drugo u skladu sa zakonom.

Praksa je pokazala, da Komisija zaprima sve veći broj zahtjeva fizičkih i pravnih osoba za obavljanjem vanrednih nadzora. Zahtjevi se odnose na zaštitu dioničara u ostvarivanju prava proizašlih iz vrijednosnih papira, te postupanje po žalbama pravnih i fizičkih osoba u vezi registracije i prijenosa dionica, kao i drugih prava i interesa dioničara. Nastavljena je praksa i iz prethodnih godina, a o čemu je i ranije govoreno da Komisija često zaprima i neosnovane

predstavke, odnosno, često se dešava da članovi nadzornog odbora pojedinih emitenata pred kraj svoga mandata podnose pojedine predstavke Komisiji, a praksa često pokaže da isti u toku svog mandata, iako im je određeno postupanje spadalo u njihovu djelatnost, nisu adekvatno reagovali i koristili svoja prava, a kada im je mandat upitan traže odgovarajuće postupanje Komisije. Nastavljena je i praksa da dioničari i emitenti, često ne koriste svoje zakonsko pravo da pred nadležnim sudom vrše pobijanje odluka skupštine za koje smatraju da su nezakonite, a nakon proteka zakonskog roka obraćaju se Komisiji sa zahtjevima za nadzor, iako ona u tom dijelu nije nadležna za postupanje.

Plan nadzora u toku 2014. godine je baziran na većem broju vanrednih nadzora, na provjerama postupanja učesnika na tržištu kapitala po pojedinim transakcijama, a podaci bi se dobivali kroz kontinuirano praćenje prometa i saradnju sa drugim sektorima u Komisiji.

Shodno gore navedenom, operativni program za 2014. godinu obuhvata:

I - Redovan nadzor

1. Nadzor banaka depozitara u poslovima s vrijednosnim papirima i banaka depozitara za investicione fondove i skrbničke poslove koje obavljaju kao ovlašteni učesnici na tržištu vrijednosnih papira.
Predmet redovnog nadzora bi bilo obavljanje poslova depozitara i u skladu sa tim provjera postupanja u skladu sa odredbama člana 131., a u vezi sa članom 114, Zakona o tržištu vrijednosnih papira, postupanje u skladu sa odredbama člana 38. Pravilnika o posredovanju u poslovima s vrijednosnim papirima; kontrola transakcija sa vrijednosnim papirima i drugom imovinom fonda, kontrola troškova upravljanja i provizije, kontrola evidencija i usklađivanje sa evidencijama društva, izvještavanje i prijavljivanje kršenja zakona. Skrbnički poslovi – vođenje evidencije o klijentima, osiguranje mogućnosti dostavljanja podataka o klijentima, kontrola otvaranja posebnog računa skrbnika, obavještavanje o sticanju zakonom propisanih procenata vlasništva, davanje naloga, pružanje usluga glasanja;
2. Nadzor brokerskih društava i poslova koje obavljaju kao ovlašteni učesnici na tržištu vrijednosnih papira.
Predmet redovnog nadzora bi bilo obavljanje poslova u skladu sa odredbama Zakona o tržištu vrijednosnih papira, a posebno u skladu sa odredbama člana 88. i 114, provjera postupanja u skladu sa odredbama Pravilnika o posredovanju u poslovima s vrijednosnim papirima, postupanje u skladu sa odredbama Pravilnika o ovlaštenim učesnicima na tržištu vrijednosnih papira, a posebno provjera karakterističnih transakcija.
3. Nadzor društava za upravljanje zatvorenim i otvorenim investicijskim fondovima i zatvorenih i otvorenih investicijskih fondova i poslova koje obavljaju na tržištu vrijednosnih papira.
Provjera vlasničke strukture DUF-a i ZIF-a i praćenje povezanih osoba, korespondencija sa bankom depozitarom i izvještavanje od strane depozitara fonda, kontrola finansijskog poslovanja, provjera ulaganja sa investicijskim ciljevima definisanim prospektom fonda, provjera karakterističnih transakcija. U skladu sa planom nadzora predvidjeti nadzor DUF-a i ZIF-a dva puta

godišnje. Za društva koja upravljaju otvorenim investicionim fondovima – organizaciona struktura, provjera i kontrola obračuna vrijednosti udjela, provjera usklađenosti registra udjela, provjera načina uplate i isplate udjela u smislu poštivanja propisanih rokova i načina obračuna izlazne i ulazne naknade, provjera načina obračuna naknade za upravljačku proviziju, kao i troškova koji se naplaćuju od OIF-a. Za društva koja upravljaju OIF-ovima, a koje od osnivanja nisu bila predmet redovnog nadzora izvršila bi se, pored gore navedenog i provjera organizacione strukture i načina funkcionisanja pojedinih odjela DUF-a u skladu sa zakonskom i podzakonskom regulativom i internim aktima DUF-a, kao i postupanje po usvojenom aktu kojim se uređuje sukob interesa.

4. Nadzor Registra vrijednosnih papira d.d. Sarajevo i poslova koje obavlja na tržištu vrijednosnih papira.
Obavljanje propisane djelatnosti u smislu sa odredbama člana 184. – 209. Zakona o tržištu vrijednosnih papira i u skladu sa tim način rješavanja zahtjeva za upis prava trećih osoba na vrijednosnim papirima
5. Nadzor Sarajevske berze/burze vrijednosnih papira d.d. Sarajevo i poslova koje obavlja.
Obavljanje propisane djelatnosti u skladu sa odredbama člana 135. – 174. Zakona o tržištu vrijednosnih papira.

II - Vanredni nadzor

Kontinuirano vršenje nadzora prema predstavkama i zahtjevima koje zaprimi Komisija, kao i prema saznanjima Komisije o kršenju zakona i drugih propisa. Predmeti vanrednog nadzora najčešće su inicirani zahtjevima za zaštitu prava dioničara, prigovorima na rad organa upravljanja, održavanje skupština dioničkih društava, promet dionica i dr.

Na osnovu činjenica utvrđenih nadzorom shodno zakonu predlaže se određene mjere i sankcije: nalaganje otklanjanja nedostatka, usklađivanje opštih akata, podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka i izdavanje prekršajnih naloga, praćenje njihovog izvršenja kao i zastupanje Komisije pred sudovima po osnovu toga, te podnošenje krivičnih prijava. Učešće u sudskim sporovima i davanje odgovora na tužbu u predmetima u upravnim sporovima po tužbama protiv upravnih akata Komisije.

Na osnovu saznanja i praktičnih iskustava iz obavljenih nadzora učestvovati u normativnim poslovima Komisije iz djelokruga nadzora i praćenja regulative

u

oblasti tržišta vrijednosnih papira.

Normativne aktivnosti i organizacija

Za unaprijeđenje i integraciju tržišta kapitala potrebno je adekvatno vršiti izmjene i uvođenje novih normativnih rješenja, kako u Federaciji BiH, tako i u Bosni i Hercegovini.

Na osnovu obaveza koje proizilaze iz parafiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koji je obuhvatio finansijski sektor, kretanje roba, usklađivanje prava,

provedbu prava i pravila tržišnog natjecanja i dr. i inicijative koju je Komisija uputila nadležnim organima na nivou Bosne i Hercegovine, potrebno je, uz učešće entitetskih i državnih organa, pokrenuti aktivnosti na izradi okvirnih zakona iz oblasti tržišta kapitala u Bosni i Hercegovini.

Istovremeno, treba izvršiti stručne analize i pripreme za usklađivanje zakona i podzakonskih propisa iz oblasti finansijskog sektora sa propisima Evropske Unije koji predstavljaju *acquis communautaire* za finansijski sektor. Pretpostavke za razvoj tržišta vrijednosnih papira i sigurnog okruženja za investitore, posebno njihovog jednakog tretmana kao i nadzorom tržišta i učesnika na tržištu, jesu regulisanje ove oblasti na jedinstvenim osnovama u Bosni i Hercegovini.

Na osnovu inicijative, koju je utvrdila Komisija, planira se učešće u razmatranju novog nacrtu Zakona o privrednim društvima, iz razloga što je važeći Zakon u primjeni pokazao niz slabosti i nedorečenosti, posebno kada je u pitanju zaštita dioničara i upravljanje dioničkim društvima. Novi Zakon o preuzimanju dioničkih društava nalazi se u proceduri usvajanja na Parlamentu Federacije BiH, obzirom da je potrebno usklađivanje sa EU direktivom, koja tretira pitanje preuzimanja dioničkih društava. Takođe, potrebno je pokrenuti inicijativu za izmjene i dopune Zakona o investicijskim fondovima

U cilju dalje primjene zakona i regulacije tržišta planira se donošenje ili izmjena propisa iz nadležnosti Komisije.

Od ostalih aktivnosti u ovoj oblasti planira se stalno praćenje pravne doktrine, regulative i pravne prakse, davanje mišljenja i odgovora na upite o primjeni propisa iz nadležnosti Komisije, poslovi u vezi sa građansko-pravnim i upravnim sporovima i drugim sudskim postupcima koje je Komisija ovlaštena pokrenuti ili u njima učestvovati.

Aktivnosti u Komisiji biće usmjerene na osiguranje finansiranja i unapređenje organizacije rada, uslova rada, kadrovske i materijalne osposobljenosti u Komisiji, te stručno usavršavanje.

Nastavit će se implementacija projekta informacionog sistema u cilju evidentiranja i obrade materijala uz upotrebu elektronskog informacionog sistema, sa bazom podataka o emitentima, emisijama vrijednosnih papira, izvještajima koji se obavezno dostavljaju Komisiji i dr. Baze podataka informacionog sistema Komisije potrebno je, u najvećoj mogućoj mjeri, staviti u funkciju praćenja stanja na tržištu, efikasnijeg obavljanja poslova iz nadležnosti Komisije i poboljšanja informisanja investitora i javnosti. U tom smislu potrebna je nabavka nove informatičke opreme neophodne za rad obzirom da je zbog višegodišnjeg korištenja jedan dio opreme dotrajavao.

Redovno će se pratiti izvršenje Programa rada za 2014. godinu, putem razmatranja izvještaja o radu sektora i primjene unutrašnjih akata u Komisiji, radi unapređenja efikasnosti.

Saradnja sa domaćim i međunarodnim organizacijama

U okviru svojih nadležnosti, Komisija će i u narednom periodu nastaviti aktivnosti koje promovišu značaj i razvoj transparentnog i uređenog tržišta kapitala. U

tom smislu neophodno je održavati i razvijati saradnju sa nadležnim organima i institucijama, regulatornim agencijama i nadzornim organima u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH.

Cijeneći značaj i potrebe razvoja tržišta i obaveze koje proizilaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom Unijom, Komisija će nastaviti iniciranje prema nadležnim organima izrade i donošenja zakona iz oblasti tržišta kapitala, kao i harmonizaciju propisa iz oblasti tržišta kapitala sa propisima Evropske Unije.

U cilju efikasnijeg funkcionisanja i razvoja tržišta kapitala, kao segmenta ukupnog finansijskog tržišta, kontinuirano će se ostvarivati saradnja sa Parlamentom FBiH, Vladom FBiH, Ministarstvom finansija, Centralnom bankom BiH, regulatornim agencijama, tužilaštvima i organima inspeksijskog nadzora. Posebno se planira saradnja sa Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske i Komisijom za papire od vrijednosti Brčko Distrikta na harmonizaciji propisa i ujednačavanju uslova za investitore i ovlaštene učesnike na tržištu, te unaprijeđenju i integraciji tržišta kapitala u BiH.

Komisija će nastaviti saradnju sa Međunarodnim udruženjem komisija za vrijednosne papire (IOSCO), čiji je član i njegovim tijelima koja učestvuju u pružanju pomoći u razvoju tržišta kapitala, te u razmjeni informacija i standardizaciji propisa iz oblasti tržišta kapitala. U tom pogledu se planira učešće u radu Komiteta za tržišta u razvoju IOSCO-a (Emerging Markets Committee), te realizacija saradnje u razmjeni informacija prema Multilateralnom sporazumu o razmjeni informacija sa regulatorima članicama IOSCO-a. Nastojat će se unaprijediti saradnja sa komisijama za vrijednosne papire zemalja u regionu i drugih država, putem realizacije zajedničkih projekata iz Deklaracije o saradnji regulatora tržišta kapitala iz našeg regiona. Komisija će podržavati regionalnu saradnju berze i drugih učesnika na tržištu kapitala.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KOMISIJA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Na osnovu člana 2. i 19. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire («Službene novine Federacije BiH», br. 36/98, 36/99 i 33/04), Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine na svojoj 407. sjednici, održanoj 4. 06. 2014. godine, donosi

ODLUKU

1. Usvaja se Izvještaj o radu Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine za 2013. godinu.
2. Usvaja se Finansijski/Financijski plan za 2014. godinu sa Programom rada Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine za 2014. godinu.
3. Dokumente iz tačke 1. i 2. dostaviti na razmatranje Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.
4. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik
Komisije za vrijednosne papire
Federacije Bosne i Hercegovine

mr. Hasan Čelam

Broj: 01-05-1188/14
Sarajevo, 4. 06. 2014.